

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Zhrnutie stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k zárukám a odchýlkam podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov v kontexte návrhu nariadenia o integrovaných štatistikách fariem

(Úplné znenie tohto stanoviska je k dispozícii v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku na webovom sídle európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov www.edps.europa.eu)

(2018/C 14/06)

Samotný návrh nariadenia o integrovaných štatistikách fariem, ktorý navrhla Európska komisia po konzultáciách s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, vyvoláva málo otázok súvisiacich s ochranou údajov. Zmeny navrhnuté v kontexte rokovaní v Rade však vyvolávajú nové otázky, ktoré sa pôvodne v návrhu Komisie nenachádzali. Ak by tieto zmeny boli zaradené do konečného znenia, návrh nariadenia by bol prvým legislatívnym nástrojom EÚ, v ktorom by sa stanovovala odchýlka od práva na prístup, opravu, ako aj od práva na obmedzenie a práva na namietanie voči spracúvaniu osobných údajov na štatistické účely podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov preto víta, že s ním Rada viedla konzultácie týkajúce sa tohto nového vývoja, čím mu poskytla príležitosť vydať stanovisko v tejto fáze konania.

Stanovisko je zamerané na test potreby odchýlok podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov v súvislosti s chartou. EDPS najmä zdôrazňuje, že práva na prístup a opravu sú stanovené v článku 8 ods. 2 samotnej charty a považujú sa za základné zložky práva na ochranu osobných údajov. Žiadna odchýlka od týchto práv nesmie presahovať to, čo je prísne nevyhnutné na dosiahnutie jej cieľa, a musí spĺňať vysoké normy vyžadované článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

Okrem zdôraznenia potreby dôkladného posúdenia nevyhnutnosti sa v stanovisku takisto upozorňuje na potrebu minimalizovať rozsah všetkých obmedzení, a prerokovať povahu vyžadovaných záruk. V stanovisku sa takisto rozoberá článok 11 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ktorý by mohol prípadne pomôcť riešiť niektoré z obáv národných štatistických úradov, ktoré predostrela Rada, bez potreby odchýlok podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. A to zvlášť, v súlade s článkom 11, v prípadoch, v ktorých je prevádzkovateľ schopný preukázať, že nie je v pozícii identifikovať dotknutú osobu, by sa práva dotknutých osôb podľa článkov 15 až 20 neuplatňovali.

Vzhľadom na uvedené európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča, aby Rada opätovne posúdila nevyhnutnosť navrhovaných odchýlok v súvislosti s normou stanovenou v článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov v spojení s chartou. Pokiaľ zákonodarca EÚ nevie poskytnúť hlbšie odôvodnenia potreby týchto odchýlok a prispôbiť rozsah ustanovení užšie, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov radšej odporúča zvážiť, do akej miery môže článok 11 všeobecného nariadenia o ochrane údajov pomôcť riešiť oprávnené obavy národných štatistických úradov. Môže to byť relevantné vo fázach spracovávanía osobných údajov, keď už boli vymazané kľúče spájajúce jednotlivcov so súborami údajov o nich, a boli prijaté iné technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby jednotlivci už nemohli byť opätovne identifikovaní štatistickými úradmi ani žiadnou inou stranou.

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov však zdôrazňuje, že počas úvodného obdobia často potrebného na vypracovanie štatistík, počas ktorého musia jednotlivci zostať priamo či nepriamo identifikovateľní, sa naďalej uplatňujú všeobecné pravidlá stanovené vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov. Len samotná skutočnosť, že zavedenie technických a organizačných opatrení zabezpečujúcich prístup a iné práva jednotlivcom, si môže vyžadovať finančné a ľudské zdroje, nie je uspokojivým odôvodnením odchýlenia sa od práv jednotlivcov podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Platí to pre všetky práva dotknutých osôb podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov, a je to veľmi dôležité najmä pre právo prístupu a právo na opravu, ktoré sa výslovne vyžadujú podľa charty a tvoria nevyhnutné zložky základného práva na ochranu osobných údajov.

1. ÚVOD A SÚVISLOSTI

Európska komisia („Komisia“) prijala 9. decembra 2016 návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o integrovaných štatistikách fariem, ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1166/2008 a (EÚ) č. 1337/2011 („návrh“) ⁽¹⁾. Cieľom návrhu je vytvoriť súdržnejší, pružnejší a vzájomne prepojenejší systém štatistík fariem a poskytnúť legislatívny rámec pre program zisťovania fariem počnúc poľnohospodárskym cenom, ktorý má prebiehať v roku 2020.

Samotný návrh nariadenia, ktorý navrhla Komisia po konzultáciách s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS), vyvolal len málo otázok súvisiacich s ochranou údajov a tieto otázky boli v návrhu náležite vyriešené. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta, že s ním Komisia viedla konzultácie pred prijatím návrhu a že boli zohľadnené jeho neformálne pripomienky. Konkrétne podporuje odkazy v odôvodnení 16 na príslušné právne predpisy o ochrane údajov v závislosti od daného prípadu, na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES ⁽²⁾ a jej vnútroštátne vykonávacie ustanovenia, ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ⁽³⁾. Takisto víta odkaz v odôvodnení 26 na skutočnosť, že sa viedli konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. Keďže návrh v znení uverejnenom 9. decembra 2016 nevyvolal významné nevyriešené obavy týkajúce sa ochrany údajov, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa v tej fáze rozhodol, že nevydá oficiálne stanovisko.

Niektoré zo zmien prerokovaných v rámci rokovaní v Rade Európskej únie („Rada“) počas legislatívneho procesu však vyvolávajú nové otázky, ktoré návrh Komisie pôvodne neobsahoval. Ak by tieto zmeny boli zaradené do konečného znenia, návrh nariadenia by bol prvým nástrojom EÚ, v ktorom by sa vyslovene stanovovala odchýlka od práva na prístup, opravu, ako aj od práva na obmedzenie a práva na namietanie podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

Týmto významným novým prvkom sa odôvodňuje stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov v tejto fáze konania. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov preto víta, že sa Rada rozhodla viesť s ním konzultácie o tomto novom vývoji a 26. septembra 2017 konkrétne požiadala európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov, aby sa zaoberal týmito zmenami navrhnutými v súvislosti s rokovaniami v Rade ⁽⁴⁾.

Účelom tohto stanoviska je poskytnúť konkrétne odporúčania k návrhu nariadenia zamerané na relevantné zmeny návrhu, ktoré sú predmetom rokovania v Rade. Zámerom tohto stanoviska v oddiele 2 je rozobrať a pomôcť posúdiť, či navrhované odchýlky spĺňajú test potreby pre odchýlky na štatistické účely podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov a podľa článku 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie („charta“). Okrem toho v oddiele 3 európsky dozorný úradník pre ochranu údajov uvádza odporúčania týkajúce sa navrhnutých ustanovení o zárukách.

4. ZÁVERY

Ak by tieto zmeny boli zaradené do konečného znenia, návrh nariadenia by bol prvým legislatívnym nástrojom EÚ, v ktorom by sa stanovovala odchýlka od práva na prístup, opravu, ako aj od práva na obmedzenie a práva na namiatanie voči spracúvaniu osobných údajov na štatistické účely podľa článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Vzhľadom na novosť a dôležitosť tohto predmetu európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta a oceňuje konzultácie Rady a starostlivosť o to, aký vplyv by tento návrh mohol mať na ochranu osobných údajov.

- Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča, aby Rada opätovne posúdila nevyhnutnosť navrhovaných odchýlok v súvislosti s normou stanovenou v článku 89 všeobecného nariadenia o ochrane údajov v spojení s chartou.
- Pokiaľ zákonodarcia EÚ nevie poskytnúť hlbšie odôvodnenia potreby týchto odchýlok a prispôbiť rozsah ustanovení užšie, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov radšej odporúča zvážiť, do akej miery môže článok 11 všeobecného nariadenia o ochrane údajov pomôcť riešiť oprávnené obavy národných štatistických úradov. Môže to byť relevantné najmä vo fázach spracovávania osobných údajov, keď už boli vymazané kľúče spájajúce jednotlivcov so súborom údajov o nich, a boli prijaté iné technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby jednotlivci už nemohli byť opätovne identifikovaní štatistickými úradmi ani žiadnou inou stranou.

⁽¹⁾ COM(2016) 786 final – 2016/0389 (COD).

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁽⁴⁾ Pozri poznámku predsedu delegácií k „odôvodneniu 16a a článku 12a znenia predsedníctva (ochrana údajov)“ (ref. č. 12351/17) z Bruselu z 21. septembra 2017. Tento dokument je aj verejne dostupný v registri Rady na stránke <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12351-2017-INIT/en/pdf>.

Ak by bola nevyhnutnosť osobitných odchýlok v neskoršej fáze odôvodnená, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov by poskytol nasledujúce doplňujúce odporúčania, pokiaľ ide o článok 12a týkajúci sa podmienok a záruk:

- Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta jasné vyhlásenie o tom, že osobné údaje sa nepoužívajú na prijímanie opatrení ani rozhodnutia týkajúceho sa konkrétnej dotknutej osoby.
- Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov takisto víta ustanovenie, ktorým sa vyžaduje, že osobné údaje sa využívajú len na štatistické účely.
- Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča revíziu znenia tak, aby sa jasne stanovovalo, že spracúvanie osobných údajov podlieha pseudonymizácii a (namiesto alebo) iným vhodným zárukám podľa článku 89 ods. 1

V Bruseli 20. novembra 2017

Giovanni BUTTARELLI

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
